

Region Gotland,
Tekniska nämnden,
621 81 Visby.
registrator-tn@gotland.se
diarienummer TN 2015/1148

Remissvar. Samhällsekonomisk analys av införande av vattenskyddsområde och föreskrifter i Busarveområdet i Roma

LRF Gotland är tacksamt för Region Gotlands engagemang och mött vårt önskemål om att utföra en samhällsekonomisk konsekvensanalys för det föreslagna området i Roma Bussarve. Vi ser dock vissa brister i detta arbete som vi önskar kommentera i detta remissvar.

Till att börja med vill vi peka på den osäkerhet som finns i arbetet och hur markägarna kan komma att drabbas av införande av vattenskyddsföreskrifter. Det framgår upprepade gånger i materialet att det är osäkra siffror/beräkningar samt att det är osäkert vad som kommer att tillåtas- eller förbjudas/hindras, i eventuellt kommande vattenskyddsområde (VSO). Det är lätt att föreställa sig lantbrukarnas oro samt osäkerhet då även experterna har svårt att med säkerhet beskriva konsekvenserna av ett VSO-införande. Att nuvärdesberäkningarna i analysen görs på 50år känns för oss främmande då man tex inte har några skattemässiga avskrivningar på mark då den behåller sitt värde över tid (vi kommer behöva mat från dessa fält även om hundra år).

Vidare ifrågasätter vi starkt att analysen inte tar med värdeminskningen på fastigheterna i området i beräkningen. Förutom att markägaren förlorar ett upparbetat värde vid en eventuell försäljning ligger oftast fastighetsvärdet som grund för uttagna- och kommande krediter. Säkerhet för redan uttagna krediter kan falla, vilket i förlängningen kan leda till konkurs om kreditinstitutet finner att säkerheten inte längre räcker till. En värdeminskning påverkar också vilken framtida belåning som kan medges och därmed även förmågan att investera för framtiden. Utredarna redovisar snittpriser på jordbruksmark på Gotland, vilket blir mycket missvisande (negativt för våra berörda markägare) då detta handlar om ett av Gotland bördigaste områden. Den senaste värderingen (erfaren mäklare av lantbruksfastigheter) gjordes för några år sedan som resulterade i betydligt högre värde och att använda ett annat lägre värde en det visar på stor brist i lantbrukskunskapen hos konsulterna.

I arbetet ställs ofta också ekologiskt och konventionellt lantbruk mot varandra vilket blir missvisande. Det är inte självklart att man kommer kunna bedriva ekologiskt lantbruk utan restriktioner i området, bete, gödsling och gårdscentrum kan komma att påverkas. Vidare är det inte alltid i praktiken möjligt att ställa om till ekologiskt lantbruk p.g.a. felaktiga

produktionsförutsättningar eller att efterfrågan- alternativt upparbetade marknadskanaler saknas (det måste gå att sälja produkterna).

Utredarnas beräkningar av skördebortfall (vid införande av restriktioner) har jämförelser gjorts på verkliga skördar idag och försöksodlingar på ekologisk odling vilket blir missvisande. Försöksodlingar har generellt 15-20% högre skörd pga av att där inte förekommer vändtegar, fältkanter e.t.c. samt att försöksrutorna läggs mitt i- på bättre delar av fältet. Därför använder man generellt 60% av skörden för spannmål och 80% av konventionell skörd på vall när konsulter gör kalkyler på att byta till ekologisk odling.

Att det inte tas någon hänsyn till förädlingsindustrin i arbetet är för oss obegripligt. Det framgår av rapporten att 10% av potatisen och 25% av rödbetorna till Rydbergs odlas i området och detta är två av de 4 grödor som beräknas påverkas även i det anpassade scenario B. Samma sak gäller för Gotlands Slakteri som kan komma beröras då majs (som odlas till foder) också beräknas påverkas i båda scenarierna.

Ekosystemtjänster anges också som en osäkerfaktor men läggs ändå till som nyttopost om 24,8 miljoner kronor. Detta skulle vi vilja se en beräkning på då det finns många parametrar som spelar in i detta och som kan komma att påverkas både positivt och negativt av restriktioner i området. Det handlar bl.a. om bearbetningsmetoder framför allt för pollinationerna när både raps och potatis påverkas i både scenario A och B.

LRF ifrågasätter också opartiskheten i analysarbetet då Sweco även tagit fram förslaget till vattenskyddsområde. Även i själva rapporten görs källhänvisningar till egna arbeten (Lars Rosén medförfattare till rapporten för Busarve samt medförfattare till källa 44).

Till sist är vi tveksamma till huruvida macro-DB körningarna är helt korrekt utförda. Bilaga 3- Sammanställning visar gjorda beräkningar på samtliga grödor och behandlingar med en behandlingsfrekvens på 1 ggr per år vilket skulle innebära att behandlingen skulle utföras varje år. För att sedan bara granska de substanser som gett utslag över gränsvärdet en andra gång och då tagit hänsyn till behandlingsfrekvensen. Vilket blir missvisande både för varje grödas påverkan men framförallt på den totala resthalten.

Det blir ännu tydligare när vi tittar och jämför Macro-DB körningarna med ”sammanställnings bekämpningsmedel bland prov på råvatten från Bussarve 1 och u2 samt Roma brunn 5” där dem endast har hittat spår av bekämpningsmedel som kan hänföras till lantbruket från testerna 1998-2001 (Bentazon) alltså 17 år sedan. Sedan 2001 har endast BAM som är en nedbrytningsprodukt från Totex (som var ett medel som **inte** användes i lantbruket utan hade registreringen ”Mot vegetation på trädgårdsgångar,

grusade ytor, banvallar, industriområden och liknande”) detekterats vid två tillfällen 2008 och 2014

I arbetet resoneras det också kring hur mullhalten som används i Macro-DB körningarna kan påverka resultatet men det nämns inte något om den osäkerhet som finns kring lerhalten och hur SWECO framkommit till den lerhalten som använts vid körningarna. Lantbrukare i området har prover i området som ligger mellan 15-25% lerhalt. Provkörningar i Macro DB som LRF gjort på vissa preparat och grödor så visar det på att lerhalten har större påverkan på resultatet än vad mullhalten har. Det är också konstigt att man sammanställer en total summa i bilaga 3 som utgår ifrån att alla grödor odlas alla år på hela arealen vilket blir väldigt missvisande då lantbrukarna odlar efter en växtföljd och vilken gröda som passar på de olika jordarterna i området. I detta resonemang skulle man alltså odla rödbetor på hela arealen vilket ger en extremt stor säkerhetsmarginal.

LRF:s expert har också utan problem lyckats göra analyser i Macro-DB på preparatet Butisan top som SWECOs konsulter misslyckats pröva i systemet. Butisan top är av stor vikt för oljeväxtodlingen i området. Önskas LRF-provsvaren skickar vi dem till er på förfrågan.

LRF Gotland